

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญ และปัญหา

ปัจจุบันผู้บริโภคให้ความสนใจกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่มาจากกระบวนการผลิตเกษตรอินทรีย์ เนื่องจากกระแสการดูแลสุขภาพและตระหนักถึงกระบวนการผลิตอาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์อินทรีย์เป็นสิ่งที่ต้องการของผู้บริโภค โดยอาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์ในระบบเกษตรอินทรีย์ จะต้องใช้วัตถุดิบที่มาจากแหล่งอินทรีย์ ปราศจากการใช้สารเคมีหรือสารสังเคราะห์ ไม่เป็นวัตถุดิบที่มีการดัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ซึ่งสูตรอาหารสัตว์จะต้องประกอบด้วยโภชนาตามความต้องการของสัตว์แต่ละชนิด หากสัตว์ได้รับโภชนาครบถ้วนตามความต้องการแล้ว จะส่งผลให้สัตว์มีอัตราการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตที่ดี

งานพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ มูลนิธิโครงการหลวง เริ่มมีการวิจัยเพื่อผลิตไข่ไก่อินทรีย์ โดยสุชน และคณะ (2558) มีการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่สายพันธุ์ลูกผสมการค้าในระบบอินทรีย์ จำนวน 100 ตัว เลี้ยงด้วยอาหารหมักระหว่างถั่วหรือพืชอื่นๆ ที่คัดทิ้ง ผสมกับรำละเอียด ในอัตราส่วน 4:1 หมักเป็นเวลา 21 วัน นำอาหารนี้ไปผสมกับอาหารชั้น ในอัตรา 9:1 เก็บข้อมูล 4 เดือน พบว่า แม่ไก่ให้ผลผลิตไข่เฉลี่ย 55.8 เปอร์เซ็นต์ มีอัตราการตาย 11.0 เปอร์เซ็นต์ อีกทั้งมีการทดสอบเลี้ยงไก่เนื้อลูกผสม และสุกรในระบบอินทรีย์ แต่ยังไม่สามารถพัฒนาหรือส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงได้ เนื่องจากการเลี้ยงสัตว์ในระบบอินทรีย์จำเป็นต้องใช้อาหารสัตว์ที่เป็นอินทรีย์ ซึ่งยังขาดแหล่งวัตถุดิบอินทรีย์ที่นำมาประกอบเป็นสูตรอาหารสัตว์ โดยวัตถุดิบอาหารสัตว์อินทรีย์บางชนิดมีต้นทุนสูงและอยู่ไกล ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพิ่ม ส่งผลให้ผลผลิตที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์ปีกและสุกรยังต่ำหรือไม่สม่ำเสมอ รวมถึงมีต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย

สุชีพและคณะ (2561) ได้ทดสอบปลูกถั่วเหลืองและถั่วเขียว ข้าวโพด และข้าวสาลี พบว่าผลผลิตจากข้าวโพดและถั่วเหลืองมีปริมาณมากกว่า ถั่วเขียวและข้าวสาลี แต่ยังพบว่าปริมาณผลผลิตที่ได้ยังไม่เพียงพอต่อการนำมาเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ และการปลูกพืชอาหารสัตว์ เช่น ถั่วแขก และงา รวมไปถึงแหล่งโปรตีนที่มาจากสัตว์หรือแมลง ก็ยังควรมีการศึกษาวิธีการปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิต และการนำมาใช้ประกอบในสูตรอาหารสัตว์ต่อไป จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าอุปสรรคสำคัญในการทำปศุสัตว์อินทรีย์ คือ ชนิดและปริมาณของวัตถุดิบอินทรีย์ที่จะนำมาประกอบเป็นสูตรอาหารเลี้ยงสัตว์ที่เพียงพอ แต่เนื่องมาจากการปลูกพืชอาหารสัตว์อินทรีย์ยังประสบปัญหาเรื่องแหล่งเมล็ดพันธุ์ การให้ผลผลิตของพืชมีปริมาณน้อยกว่าการปลูกแบบปกติ และต้องปลูกพืชในพื้นที่ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอินทรีย์แล้ว ยังต้องมีการผสมสารผสมล่วงหน้า หรือพรีมิกซ์ (Premix) ที่มาจากแหล่งธรรมชาติอีกด้วย เพื่อให้สูตรอาหารมีโภชนาที่ครบถ้วนตามความต้องการของสัตว์แต่ละชนิด ทำให้เกษตรกรทั่วไปยังไม่สามารถทำได้อย่างกว้างขวาง ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาหาแนวทางในการผลิตอาหารสัตว์อินทรีย์ที่เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปใช้ในการเลี้ยงสัตว์ในระบบอินทรีย์ เพื่อสร้างรายได้และมีความคุ้มค่า รวมทั้งสามารถขยายผลไปสู่ผู้ที่สนใจอื่นๆ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาชนิดของพืชอาหารสัตว์อินทรีย์และสัตว์ชนิดต่างๆ สำหรับนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ปีกและสุกรอินทรีย์

